

ሥጋን ከሚግጡ መቅኒን ወደሚመጡ

ዳግማዊ ጉዳ ካሣ

ማሳሰቢያ፡- ማንም ይሁን ማን የደም ግፊት ካለበት፣ በቀላሉ የሚናደድ ወይ የሚበሳጭ ከሆነ፣ የኢትዮጵያዊነት ስሜቱ የሚያይልበትና ዘወትር የሚያስጨንቀው ከሆነ... ይህን ጽሑፍ በጭራሽ ባያነብ ይመረጣል። ይህ መጣጥፍ በተቻለ መጠን ከተሞክሮና ከሕዝባዊ ብሶቶች በመነሣት በስፋት የሚስተዋሉ እውነታዎችን እንዳለ የሚያቀርብ እንጂ በተለመደው የይሉኝታና የመለሳለስ ባህል ተዋዝቶ አንድን ወገን ለማስደሰት ወይ ሌላን ወገን ለማስከፋት ያልታለመበት በመሆኑ አንባቢ ከየትኛውም የስሜት ጫፍ በራቀ ሁኔታ እንዲያነብብ ይመከራል። መልካም ንባብ!

... “በእግራችሁ ጫማ አድርጉ እንጂ ሁለት እጅ ጠባብ እንኳ አትልበሱ። በማናቸውም ሥፍራ ወደ ሰው ቤት ስትገቡ ያንን ሥፍራ እስክትለቁ ድረስ በዚያው ቆይቶ ሰዎች በማይቀበሏችሁና በማይሰጧችሁ ቦታ ሁሉ የእግራችሁን አባራ አራግፉና ከዚያ ወጥታችሁ ሂዱ፤ ይህም ለእነርሱ የማስጠንቀቂያ ምሥክር ይሆንባቸዋል።”

ማር. 6፣ 9 - 12

‹ንገረኝ ካልሸማ ተቀይሜሻለሁ፣ ግን አንቺን ትቼ መኖር እፈራለሁ...› የሚለው የቴዲ አፍሮ ዘፈን ትዝ አለኝ - የኢሣትን የዛሬ ልዩ ዝግጅት ስመለከት። እርግጥ ነው - ይህ መሰሉ ዝግጅት አዲስ አይደለም። እኔም በዚህ ጉዳይ ዙሪያ ብዙ ጊዜ ተመላልሻለሁ። ግን የበደል ነገር በተወሳ ቁጥር ስሜትን እንደአዲስ ስለሚቀሰቅስ ሁልጊዜ ያው አዲስ ነው። ታማኝ በየገን በዛሬው ዕለት ስለወያኔዎች ኮከነት ከሲባይ አገርና ጋር ባደረገው መሳጭ ቃለ ምልልስ ያቀረበው ዝግጅት አንጎልን ያቀውሳል። የኢትዮጵያን ወቅታዊ ሁኔታ ሲያስቡት በርግጥም ከማሳበድ ያልፋል - ከዚያ በላይ ካለ። ለነገሩ ከወያኔ በቀር በዚህ ጊዜ ያላበደ ኢትዮጵያዊ የት ሊገኝ?

ሀተታችንን በአንዲት ቀልድ አዘል ቁም ነገር እንጀምር። አንድ የአንድ መሥሪያ ቤት ሽማግሌ ዘበኛ ወረሩቸውን ጠብቀው ደሞዛቸውን ቆጥረው ሲረከቡ አሥር ብር እላፊ ይወስዱና እንደወትሮው 300 ብር ሣይሆን 310 ብር ይዘው ይሄዳሉ። ገንዘብ ከፋይዎ ከፍላ ስትጨርስ ወጪን ከቀሪ በምታወራርድ ጊዜ አሥር ብር መጉደሉን ትረዳለች። በስህተት ለማን እንደከፈለችም ትውስ ይላትና የማስመለሻ ዘዴዎን ወዲያውኑ ታቀነባብራለች።

በቀጣዩ ወር ደመወዝ ስትከፍል ያቺን አሥር ብር በስህተት የከፈለችቸውን ዘበኛ ወርኃዊ መሃያቸውን ሊወስዱ ተሰልፈው ታያቸዋለች። ከዚያም ተራቸው ደርሶ ስትከፍላቸው አሥሩን ብር ቀንሳ 290 ብር ትሰጣቸዋለች። እሳቸውም ከፊቷ ላይ ሲቆጥሩት አሥር ብር መጉደሉን ይረዱና ‘ምነው ልጄ! ለምን አሥር ብር ታጎድይብኛለሽ? በቅጡ ቆጥረሽ አትሰጪም እንዴ?’ ብለው ይጠይቋታል። እሷም ‘እንዴ አባባ፣ ባለፈው ወር ... ምነው እንኳን ... ደመወዝዎን ስከፍልዎት ... አሥር ብር እላፊ በከፈልኩዎት ጊዜ ለምን አልመለሱልኝም?’ ብላ በሰው ፊት ታሳፍራቸዋለች። እንደወያኔ የሌባ ዐይነ ደረቅ የሆኑት ሽማግሌ የዋዛ አልነበሩምና ‘እንዴ፣ ምን ማለትሽ ነው! ያኔ የመጀመሪያ ስህተት ነው ብዬ በምሕረት አለፍኩሽ። አሁን ግን ለሁለተኛ ጊዜ ስህተት ስትሠራ ልታገስሽ አልቻልኩም።’ ብለው ሕዝበ ተሰላፊ ደሞዝተኛን ጭምር በሣቅ ገደሉት። አዎ፣ ስህተትን በስህተት ማረም የወያኔዎች የባሕርይ ገንዘብ ነውና ይቺን ጨዋታ ከወያኔዎች ተፈጥሮ ጋር በማስተሳሰር ትንሽ ቆዝመባት - ፈገግ ካሰኘችሁም እሰዩው።

ወያኔ ጫካ የገባው የአጼውንና የደርጉን ስህተት በመቃወም ነበር ይባላል - በይባላል ደረጃ። እንጂ ዋናው ዓላማቸውም ትግራይን ገንጥለው የራሳቸውን ነጻ ግዛት ለመመሥረት ነበርአሉ። ስሙ እኮ ‘ሕዝባዊ ወያኔ ሓርነት ትግራይ’ ነው። በለስ ሲቀናውና የውጪዎቹ ደጋፊዎቹ ሃይ ብለው የሀገር ጥፋት አጀንዳ ሲያሰቡት ግን ሃሳቡን ቀይሮ ለታሪካዊ ጠላቶቻችን ምቹ ሆኖ ተገኘና እስካሁን የሆነውና አሁን እየሆነ ያለው ሁሉ ሆነ።

አሁንና ከአሁን በኋላ መወሻሸት የለም። እቅጭ እቅጩን ነው የምንነጋገረው። እናም ወያኔ ጫካ የገባው - በገርነት አስተሳሰብ ወስደንለት - ስህተትን ለማረም ከሆነ ወያኔ በአሁኑ ሰዓት በኢትዮጵያ ውስጥ ዓለምን የሚያስቀና ማሳበረሰብአዊ ሥርዓት ዘርግቶ በትንቢቱ መሠረት ስደት ከኢትዮጵያ ሳይሆን ወደኢትዮጵያ ሊሆን በተገባ ነበር። በተገላቢጦሹ ታዲያ ስህተትን በስህተት መለሰና ወያኔ ሆዬ ቀጥሎና

እስካሁንም የም(ን)ለውን እንድ(ን)ል ምክንያት ሊሆን በቃ። በበቀል ተረግዞ በበቀል የተወለደው ወያኔ የነሚካኤል ስሐልን መሰል የአያት ቅድመ አያቶቹን ጭንጋፍ የክህደት ታሪክ እውን ካደረገ ይሄውና 22 ዓመት ሊሞላው ጥቂት ወራት ብቻ ቀርቶታል። በየት እንደሚመጣ አይታወቅም እንጂ ፈጣሪ ቁፍውን ሠፍቶ የጨረሰ ይመስለኛል። ከፈጣሪ ቢሮ ተፈርሞ የሚወጣን ደብዳቤ የሚያስፈጽም አካል ጊዜው ሲደርስ ራሱ አምላክ ይገልጠዋል። የሚወጣ እንጂ ደግሞ ከምጣዱ ያስታውቃልና ዕድሜ ለሰጠን ጊዜው ደርሶ ስናየው የመጪውን ምንነት የምንለየው ይሆናል።

በነገራችን ላይ በዚያን ሰሞን በፈረንጅ ቋንቋ አወለካክፌ የጻፍኩትን ደብዳቤ ለብዙ ድረገጾች ብመይል ከሁለቱ በስተቀር በሌሎቹ የውኃ ይሁን የአልኮል ሽታ ሆኖ ቀረ። በሀገራችን የጤፋችንን ያህል በተወደደ እንግሊዝኛ እንደምንም ብዬ ዕርሜን ብሞንጫጭር በተለያዩ ምክንያት ተቃዋሚ ተብዬዎቹ ድረገጾች ሽለል አሉኝ። «ቂጥኛም ከውርዴ» መጫወቱ ዱሮም የነበረ በመሆኑ ከተለከፉበት በውል ያልገባኝ ደዌ እስኪፈወሱ በትግስትና በጸሎት መጠባበቅ አለብኝ እንጂ ልከፋባቸው አልፈልግም። ይሁንና «ንገረን ካሉ ማ ... » በሚለው የቴዲ ግልብጥ ዜማ በድርብሱ ልንገራቸው። እንኳን እነሱ ጎብላለሁቸው ሐምሌና ነሐሴም ነገደዋል።

በቅድሚያ ግን «ethiotion.com»ንና «zehabesha.com»ን 'Hit the iron when it is hot' በሚል ርዕስ የሰደድኩትን ጽሑፍ ማንንም ሳይፈሩ ወይ ሳያፍሩ በራሳቸው ነጻ ምርጫ በማስተናገዳቸው በእጅጉ እንዳመሰግን ይፈቀድልኝ። የኢትዮጵያ አምላክ ወርታቸውን ይክፈላቸው፤ ከክፉ ይጠብቃቸው፤ ሥራቸውንም ይባርክልኝ። ሃሳብን በነጻነት የመግለጽ ሐዋርያ መሆን ማለት እንዲህ ነው - ከልቤ ነው። «ያልፈሱበት ቂጥ አያፍሩበትም» እንዲሉ እነዚህ መድረኮች ቢያንስ ከኔዋ መልእክት አንጻር የሚያሳማቸው ነጥብ አላገኘሁባቸውም - ያዘልቅላቸው። የሌላውን ግን ሆድ ይፍጀው - ተከድኖም ይብሰል። እንዴ - በሌባ ጣት የአሳደህ በለው ትየባ ሙሉ ቀን ወይም ሙሉ ሌሊት የተከተበን ጽሑፍ ቅርጫት ውስጥ መክተት ምን ማለት ነው - ነውርም አይደል ወገኖቼ? “ይሄ የእገሌ ቢሆን ኖሮ ብስናትም ቢሆን ከነምናምንቴው ያስተናግዱ ነበር” ልል አማረኝና ዳግመኛ መገናኘት የማይቀር ከሆነ ሆድ እንዳንባባስ ብዬ ተውኩት። በያም ላይ “ይሄ ደግሞ የማነው «ኮምፕሌክሳም» እንዳልባልም ፈራሁ። ይህ ድርጊታቸው ግና አያቀባብርም ብቻም ሳይሆን ሌላም ባስባለ።

በመሠረቱ እሥረኛ እሥረኛን ነጻ ሊያወጣ አይችልም። እሥረኛነት ደግሞ መገለጫው ብዙ ነው። ጥቅም፣ ዘረኝነት፣ አድርባይነት፣ እወደድ ባይነት፣ ወዳጅነትና ጓደኝነት፣ ይሉኝታ፣ ወዘተ. ኅሊናን ያሳውራሉ፤ ወኔንም ያከላሻሉ። የተባለው ነገር እውነት መሆኑ እየታወቀ እንኳን በነዚህ ልቦናን አሳዋሪ ምክንያቶች የተነሣ ሰዎች ከእውነት ይርቃሉ። የእውነትን ጥሩር የታጠቀ ግን በሚያደርገው ነገር ሁሉ ስለማያፍር እውነትን እንዳመጣጧ ያስተናግዳል፤ መጋፈጥ ካለበትም ይጋፈጣል። በመጨረሻም እውነት ራሷ ነጻ ታወጣለች።

[off the record] ወገኖቼ! አንዲት ሴት ልጅ ወንድ ልጋብዝሽ ቢላት መታለል የለባትም - በራስ የምትተማመን ከሆነና ሌላ ጉዳይ(ዐመል) ከሌለባት የማንንም ግብዣ በቀላሉና ሳታምንበት መቀበል አይኖርባትም። ልጋብዝሽ ሲላት ለምን ብላ መጠየቅ አለባት። ለተራ ወዳጅነት ከሆነም እርሷም እንደወንዱ ሁሉ ልትጋብዝ ይገባታል። ያኔ አፍ ይኖራታል - የምትጠየቀውን እምቢም እሸም ለማለት እኩል ነጻነት ታገኛለች፤ የጥቅምና የይሉኝታ እሥረኛ ከሆነች ግን ለብዙ አደጋ ትጋለጣለች። ማን ጋብዞ ማን ማንን እምቢ ብሎ ይሄዳል? “አረ! ይህን ሁሉ ገንዘብ ያወጣሁት እህቴ ነሽ ወይንስ አክስቴ?” ብትባል ማጣፊያው ያጥራትና ወደሚቀርባት አሊቤርጎ መጓዝ ነው የሚኖራት ብቸኛ ምርጫ። በጥቅም የታሠረ/የታወረ ሰው መፈቻ የለውም፤ ግዝትም እንኳን አይፈታውም። ያሳበድዳል፤ ያዘጠዝጣል፤ ያሸረግዳል። ተሳደብ ቢሉት ይሳደባል፤ አሸሚጥ ቢሉት ያሸሚጥጣል። በቃ፣ ብሃፂሩ - ማለትም ባጭሩ - ብኩርናውን በምሥር እንደሸጠው እንደኤሣው ይሆንና የኅሊና ነጻነቱን - የራሱን ማንነትና እምነት ለሌሎች አሳልፎ የሸጠ ባሪያ ይሆናል። [on the record] ብዙዎቹን ነጻ ነን ባይ ድረ ገጾችን በምናቤ ስቃኛቸው ለዚህ ዓይነቱ አስቀያሚ ሂደት ስለባ የሆኑ ይመስሉኛል። (የከፋው ሰው ሲናገር ለካንስ ለከት የለውም እናንተዬ! ከእያንዳንዱ ዐረፍተ ነገር በኋላ ራሴን ስታዘበው እንዴት እንዴት ነው እምናገረው እባካችሁን?)

ይገርማችኋል። አንዳንድ ድረ ገጾች ትግሬን ሲነኩባቸው ነብር ይሆናሉ። አንዳንዶች ደግሞ አማራን ሲነኩባቸው አንበሣ ይሆናሉ። አንዳንዶች ኦሮሞን ከነኩባቸው ግሥላ ይሆናሉ። አንዳንዶች ኢሕአዲግን ከነኩባቸው ዓሣማ ይሆናሉ (ዓሣማ ሲናደድ እንዴት ይሆን ግን?)። አንዳንዶች ታዋቂ ግለሰቦቻቸውን ሲነኩባቸው የቆሰለ አውሬ ይሆናሉ። አንዳንዶች ግንቦት ሰባትን ወይም ጥምረትን ከነኩባቸው ንብ ይሆናሉ። አንዳንዶች መድረክን ከነኩባቸው አቦሽማኔን ይሆናሉ። አንዳንዶች ኢሕአፓን ከነኩባቸው ተርብ ይሆናሉ። አንዳንዶች አነግን ከነኩባቸው አነር ይሆናሉ። አንዳንዶች አርበኞች ግንባርን በጨረፍታም ቢሆን ነካ ካደረጉባቸው ኩርፊያቸው አይጣል ነው። አንዳንዶች ሻዕቢያን ሲነኩባቸው ይገሰላሉ።... አንዳንዶች ያን ወይ

ይህን ሃይማኖት ሲነኩባቸው ጭክ እንዳለች ዶሮ ይሆናሉ። እጅህን አጣጥፈህ ካልተቀመጥህ ጣጣው ብዙ ነው። ይታያችሁ እንግዲህ - የትኛው ጸሐፊ የትኛውን አካል ሳይነካ ሊጽፍ ይችላል? በቀጥታም ይሁን በተዛዋሪ ይህን ወይ ያን ሳይነኩ እንዴት መጻፍስ ይቻላል? ስንቱ ተፈርቶ፣ ለሰንቱስ አሸርግዶና ተሸቆጥቄጠ ይዘለቃል? ምሥጋና ከጻፍክ ግን በተለይ የተመሰጋኙ ወገን አቀንቃኝ ባላደራ የሆነ ሚዲያ መሪ ዜናው አድርጎ በግ ያደርግልሃል። ይህም ከንቱነት ይመስለኛል። አጥብቆ በኩራዝና በሻማ ብርሃን መፈለግስ ደካማ ጎንህን የሚነግርህን ሰው ነው። አመስጋኝ አማሳኝ ነው እሚባል ከነተረቱ ወዳጄ ልቤ። ምሥጋና ያነሆልላል፤ ከዓላማም የማናጠብ ጠባይ አለው። ሰይጣንም የተዋረደው ራሱን ከመጠን በላይ በመውደዱና በራስ ፍቅር በመጠመዱ ነው። የምሥጋና ምርኮኛ የሚሆን ሰው ወይም ድርጅትም ቢሆን በራስ ፍቅር የተተበተበ ከንቱና ግዑዝ ነገር ነው። እንደውነቱ ከሆነ ጠንካራ ጎን ተናገሩት አልተናገሩት ምንም አይፈይድም። እንደ አካሄድ ታዲያ መታበይና በጥቂት ነገር መኩራራት የባሕርይ ዐመላችን እንደሆነ መዘለቁ ያሳስባል፤ ያሳዘናልም። እንደ አለመታደል ሆኖ በኢትዮጵያ በሰማንያዎች የሚቆጠሩ ዘውጎችና በመቶዎች የሚቆጠሩ የፖለቲካም ይሁኑ የሲቪክ ማኅበረሰብ ድርጅቶች እንደዚሁም በመቶዎች የሚቆጠሩ የሃይማኖት ባለ አክሲዮን ኩባንያዎች አሉ። ሁሉም ጤነኞች ወይም ሁሉም በሽተኞች ናቸው ማለትም አይቻልም። ሰው የታየውን ሲጽፍ ከማፈን ይልቅ ታዲያን የሚመለከተው አካል ተመልክቶ ምላሽ እንዲሰጥ ቢደረግ ይበልጥ ጠቃሚ በሆነ ነበር እንጂ በየት ዞረሽ ቀደምሽኝ ዓይነት ገና ከአሁኑ በአከክልኝ ልክክልህ አንዱ የአንዱን ገመና ለመሸፋፈን መሞከሩ ከጅልነት ያለፈ ቡልሃነት ነው - የሥራ ቦታን ያለማወቅ ድንቁርናም ይመስለኛል። ሳጸ አስተያየትን እናስተናግዳለን እያሉ ሕዝብን የሚፎግሩ የእነዚህን መሰል ድረ ገፆች አዘጋጆች ቆሽታቸው እንዲህ ጠባብ ከሆነች ፍፍል ጠባቂ ቢሆኑ ይሻላቸዋል የሚል አስተያየት አለኝ። እኔም ለድንቁም ሃሳብን በነጻነት ማስተናገድ! እያልኩ ማሸጧጠጥ ከያዘኩ ቆይቻለሁ - እንደሠንጋተራና ካዛንቲሶቹ የቡና ቤት እህቶቼ ከንፈሬን ለሸርደዳ በሚያመች መልኩ ሞጥሞጥ በማድረግ። ሲጥማቸው ይለጥፋሉ - ሳይጥማቸው በሃያ ቁጥር ምስግር ይከረችሙሃል - ያኔ በአንዲት ቃል ወይም በአንዲት ዐረፍተ ነገር እንዳስከፋሃቸው ይገባሃል፤ ያቺን ጠሰኛ ስንጣሪ ሃሳብ ወይም ሐረግ አውጥቶ ቀሪውን ለባለአድራሻው ማድረስም አንድ ነገር ነበር - ግን ኢትዮጵያዊው የትምክህትና የትዕቢት አባዜ የትም ብንሆን መች ይለቀንና። እንደእውነቱ ግን የሚላክ ነገር መጣም ያለበት ለነሱ ነው ወይንስ ለአንባቢ? እኚህን መሰል ወገኖች አይጋፈረምንና የአቡነ አረጋዊ - ማነው - የአማረ አረጋዊን ሪፖርተር ከኢቲቪ ቀጥሎ በሁለተኛነት በማስቀመጥ ለወያኔ ቁጥር ሦስት) ቢባሉ ያንላቸው ይሆን? ሆ! ለባዜ የጮኽ ጅብ አያሳድረኝም አሉ! ከአሁኑ የምን ሰውን ለማፈን መሞከር ነው። ለውሻና ባለጌ በቤቱ ይኮራል እሚባለው ለካንስ ትክክል ነው። ኤዲያልኝ! ይህ ኢትዮጵያዊነት ስንቱን ያሳያል ሳካችሁን...

ይህ ዓይነቱ ነገር ቁጥ ከፍቶ ክንንብ ዓይነት ነው እሚመስለኝ። ሀገር የሚያውቀውን የወያኔን ገመና ከማራገብ ይልቅ የራስን ማንነት በመፈተሽ ከወዲሁ ራስን ማረቅ ይገባል እንጂ በቃላት አጠቃቀም ዙሪያ ዘርፍ እያወጡ በፀጉር ስንጠቃ በመፈላሰፍ የገዛ ወገንን በደጅ ማባረር ሞራላዊም ሆነ ሀገራዊ ርባና የለውም። ሌባን ሌባ ቢተካው ለውጡ የት ላይ ነው? የወያኔን ቱሪናፋ ቲቪና ሬዲዮ በተቃዋሚ ቱሪናፋ የሚዲያ ውጤት ለመተካት የተያዘ ሩጫ ካለ ያ ትልቅ ስህተት ነውና ከአሁኑ ቆም ተብሎ ቢታሰብበት የተገባ ነው። ለነገሩ የኢትዮጵያ መሬት በ144 ጠበል ካልተረጨ የሚያበቅለው ሁላ አጋሰስና ደንቆሮ፣ መጭና እንክርዳድ እየሆነ ተቸግረናልና ከአሁኑ ይልቅ የወደፊቱ ቢያስፈራን ሥጋቱ እንደሥጋት ትክክል ነው - የአበራሽን ጠባሳ ያዬ በእሳት አይጫወትም ወንድሜ። ቢሆንም ተስፋችን ይበልጠን በፈጣሪ ላይ ነውና አንድዬ እንደሚያስተካክለው ትልቅ ተስፋ አለኝ - ከተደጋጋሚ ቅጣትም እንዲሠውረን ቅዱስ ፈቃዱ ይሁንልን።

ወደዋናው ጉዳይ ልመለስ። ይሉኝታ ከትግራይ ተጠራርጋ ከወጣች ብዙ ዘመን አለፈ ብዬ ለማመን መገደዴን ስገልጥላችሁ ልደብቀው በማይቻለኝ ሀፍረት እየተሸማቀቅሁ ነው። አዝናለሁ - ግን መናገር ደግሞ አለብኝ። ይህን እንድልም ነባራዊ ሁኔታዎች ያስገድዱኛል። ከአንድ ትልቅ የሚባል ማኅበረሰብ ውስጥ ጥቂት የማይባል ወገን በእልህና በቁጩት ተነሳስቶ ቀሪውን ሀገር ሲወርና በምርኮ ይዞ ነጻነትን በመደፍጠጥ ሀብትንና ንብረትን ሙሉ በሙሉ ሲቆጣጠር ይሉኝታቢስነት እንጂ ሌላ ሊባል አይችልም። እናም በአሁኑ አያያዝ ወያኔና የበቀለባት የትግራይ መሬት በጥቅሉ ይሉኝታና ሀፍረት የሚባሉ ቃላት በመዝገብ ቃላቸው (dictionary) ውስጥ ስለመኖራቸው መጠራጠር ጀምራለሁ ብዬ በድፍረት ስናገር በጠንካራ ኢትዮጵያዊነት የምትታወቁ የዚያ ክልል ጥቂት የማትባሉ ባለሦስት ዐይን ዜጎች ከእውነታውና ከብሶቴ አንጻር ብዙም እንደማትቀየሩኝ በመገመት ነው። አባባሌን የምትጠራጠሩ ካላችሁ አዲስ አበባንና መላዋን ኢትዮጵያን በአሁኑ ወቅት ጎብኙና የምለውን በተግባር አረጋግጡ። ሀብትና ንብረት እንዴት እንደሚያፈሩና በአንድ ቀን አዳር እንዴት ሚሊዮን እንደሚሆኑ ተውትና ለአጎግራቸው እንኳን ለከት እያጡ የመጡ ዜጎች ቁጥር ቀላል እንዳልሆነ ትረግላችሁ፤ ፍርድ ደግሞ ለራስ ነው። አንዳንዶቹ የዋሃን ትግራዎች በዘራቸው ማንነት እንዴት

እንደሚከፈሉ እኩ ብታዩ እናንተም ታፍሩላቸዋላችሁ፤ ታዝኑላቸዋላችሁም። «ጥንት በደጉ ዘመን የማውቀው ደኛዮ እንዲህ ነበር እንዴ?» ብለህ እስክትጨነቅም ድረስ ታሪክን ወደኋላ ዞረህ እንድትፈትሽ ትገደዳለህ። (አንዳንዶቹ) ማተብ የሚባል ነገር ያላቸውም አይመስሉም። አማራነትም ሆነ ትግሬነት በምርጫ ሳይሆን በተፈጥሮ ግዴታ እንደሚገኝ ተዘንግቶ አማራን ከምድረ ገፅ ለማጥፋት የተያዘው ወያኔያዊ ዘመቻ ሊበርድ ያለመቻሉ ምሥጢርም ክፉኛ ያስጨንቃል።

መለስ ዜናዊ አማራን አጥፍቶ ሳይጨርስ ባጭሩ ተቀጠ። እናውቃለን፡- ኤድስ ያለባቸው ሰዎች ከትግራይ እየተለቀሙ ወዳማራው ክልል እንዲበተኑና ሳፍጠኛን እየበከሉ እንዲጨርሱ ይደረግ እንደነበር እናውቃለን፤ ለዚያም ነው መለስ በልቅ አንደበቱ ሁለት ሚሊዮን አማራ በኤድስ አልቋል ሲል በኩራት የተናገረው። በአማራው አካባቢ ዘር አምካኝ ንጥረ ነገር በመድኃኒት/በክትባት/ ስም ይሰጥ እንደነበርም ሰምተናል። በትግራይ የወሊድ መቆጣጠሪያ እንዳይገባ እየተደረገ በዚያች ክልል ሕዝብ እንዲራባ ሲደረግ በአማራው አካባቢ የሕዝብ ቅነሣ ፕሮግራም ተዘርግቶ ጦርነቶችንና የኅሣ ግጭቶችን ጨምሮ በተለያዩ ዘዴዎች አማሮች እንዲያልቁ መደረጉን፤ ያም ተግባር ወያኔ እስካለ ድረስ በቀጣይነት የሚከናወን መሆኑን እናውቃለን - ኑሯችን በሬ ካራጁ ዓይነት መሆኑን አንዝነጋውም። ሌላው ቀርቶ በኢትዮጵያዊነታቸው ሊደራደሩ ያልፈለጉ ወጣትና ሽማግሌ ቀደምት የትግራይ ተወላጆች በወባ መከላከያ ክሎርኪን ስም በሚሰጣቸው የመርዝ ክኒን እንዲያልቁ መደረጉን እናውቃለን። አማራንና በየትኛውም የማኅበረሰብ ክፍል የሚገለጽ ኢትዮጵያዊነትን ለማጥፋት ያልተነደፈ ሥልጣን አለመኖሩን ጠንቅቀን እናውቃለን - ለርሱው ለአንድዬ ሰጥተን ቁጭ ብለናል እንጂ። ምክንያቱም በዘረኝነት ልክፍት አልተመረጠንምና እሾን በእሾህ ለመንቀል የተዘጋጀን የአማራ ተወላጆች ልንኖር አልቻልንም፤ ከአሁን በኋላም አንኖርም(ለምሳሌ የሠሩልኝን ባንዴራ እኔ አላውቀውም - ላውቀውም አልፈልግም፤ ዳቦ እንጂ ባንዴራ መች ቸገረኝና ዱሮውንስ? - ለወያኔ ዕድሜ መርዘም ዋናው ምክንያትም አማራው ሊጠቀምበት በሚቀፍፈው የአማራነት ማንነቱ ሳይሆን በኢትዮጵያዊነቱ ብቻ ፀንቶ መክፈል የሚገባውን መስዋዕትነት ለመክፈል መዘጋጀቱ ነው - አለበለዚያማ እነስንዴውና እነአስማረ እነአሥራትም ቢሞቱ እነሱን የሚተካ ጀግና ይጠፋ ነበርን? ጀግንነት ግን በተኩስ ብቻ መሆን አልነበረበትም! የጦር መሣሪያ የድንጋዮች ጡንቻ ነው፤ ዕውቀትና ጥበብ ግን የሰዎች ሀብት ነው...)

“ጉድጓድ ለሰው አትቆፍር፤ ከቆፈርክም አታርቀው፤ ቀድሞ እሚገባበትን አታውቀውምና።” ይባላል። መለስ በቆፈረው ገባበት። ሃሌ ሉያ። ሥዩም መስፍንና ያ ማይም ጄኔራል ተብዬም በቅርቡ ይገቡበታል። በቁማቸው አሣራቸውን እያዩ እንደሆነ ከተገዝብን ቆይተናል። ባስለከፉን ተለከፉ - በቆፈሩት ገቡ ወይም ሊገቡ ዳር ዳር እያሉ ነው። የዘሩትን ማጨድ ያለ ነው። በዚህ ማንም አይጠቀምም፤ ብንሰማግ ግን ሁላችን እንጠቀም በዓለምም ደረጃ በመልካ ጎናችን እንታወቅ ነበር። በምቀኝነትና በጥላቻ ስለተሞላን ግን የኋሊት ቀረን።

አንድ ሰው ወይም አንድ ማኅበረሰብ ከእንስሳነት ደረጃ ወጥቶ እውነተኛ ሰውነትን ሊቀዳጅ የሚያስችሉት መለኪያዎች አሉ። ከነዚህም መካከል ዋናው እንደውሻና ድመት በዝርያው እየተፈላለገ ለጥፋትና ውድመት መሠማራት ሳይሆን አማራ ትግሬ ወይም ነጭና ጥቁር ሳይባል በሰውነት ብቻ እየተጠራራ ለመልካም ነገር መሠለፍ መቻሉ ነው። ደምና አጥንት እያነፈነፈ የሚደገንና ካለዘሩ የማይቀላቀል እንስሳ ብቻ ነው - ሊያውም በአሁኑ ዘመን ዐይጥና ድመትና ውሻና ዝንጀሮ ሳይቀሩ እየተፋቀሩ በኅብረት መኖር እንዲችሉ ሥልጡናኑ ሰዎች ምቹ ሁኔታዎችን እየፈጠሩላቸው እንደሆነ በአስደናቂ ታሪኮች መዝገብ እየተረዳን ነው። ጅቦች፣ቀበሮዎች፣ ዝንጀሮዎች፣ ጥንብ አንሳዎች... በዝርያቸው አማካኝነት እየተፈላለጉ ለአደን ቢሠማሩና የሚያገኙትን ግዳይ ቢቀራመቱ እንስሳት ናቸውና የተለመደ ነው፤ አንፈርድባቸውምም። ሰው ግን ሰው በመሆኑ ወደነዚህ እንስሳት የንቃተ ኅሊና ደረጃ በመውረድ ከአንድ ክፍለ ሀገር ተሰባስቦ ጦርን ወደሌሎች ማዝመትና መውረር፣ በዘረኝነት ጭቅቅት ተለውሶም ሌላን ሕዝብ መቆሚያና መቀመጫ ማሳጣት አይገባውም፤ እንደዚያ ካደረገ ደግሞ ሰው ለመሆን ጥቂት ግን ወሳኝ የዕድገት ደረጃዎች ይቀሩታልና በዚህ አሣፋሪ ተግባር ውስጥ የሚገኝ ሁሉ ሰው ሊባል አይቻለውም። አንድ የሕዝብ አካል ምን ቢቸግር፣ ምን ቢደኸይ፣ ምን አማራጭ ቢያጣ በኅብዝ አለቃ ተጠራርቶ በጠራራ ፀሐይ ሌሎች ወገኖቹን በራሳቸው ‘resource’ እና በራሳቸው ሁለንተናዊ ወጪ በጦር ማንበርክክና ያለ የሌለ ሀብትና ንብረትን በግፍ መዝረፍ ከጤናማ ማኅበረሰብ የሚጠበቅ አይደለም። ስለዚህም የትግራይ ሕዝብ ራሱን የሚፈትሽበትና የተጣመመውን የሚያቃናበት የጥሞና ጊዜ እንዲኖረው በዚህ አጋጣሚ ልጠቁም እወዳለሁ። እስከዚያው ግን ከወያኔ ጋር ዘምተው በብቃታቸው ሳይሆን በዘራቸው ምክንያት ኢትዮጵያን እንደመሻገር እየመጠመጡ የሚገኙ ትግሬዎችን እንደሰው ላለመቁጠር አሁኑኑ ቃል ገባሁ - ይህን ዘረኛ ሥርዓት ለመፋለም ጫካ የገቡ የትግራይ ቆራጥና ዕንቁ ልጆችን አስፈላጊ ሆኖ ባገኘሁት ጊዜ ለመቀላቀልም አሁኑኑ

ወሰንኩ። እናም ዳር እስከዳር እንደወገብ ቅማል ሰንጋችሁ የያዛችሁን ትግሬዎች - ምርጫ ስለሌለኝ እንጂ ይህን ስል በጣም አዝናለሁ - ሰው እስክትሆኑና ከዚህ ከባለራዕዩ ጣዖታዊ አዘማችሁ ወጥታችሁ የሰውነት ደረጃችሁን እስክታሻሽሉ ድረስ የምናወራው በእንስሳነት አጠቃላይ ምድባችን እንጂ እንደሰዎች አይሆንምና ወደውስጣችሁ በአፋጣኝ ገብታችሁ ከምታሳዩን አስነዋሪ ምግባራችሁ ሳይረፍድባችሁ ተመለሱ በማለት ወንድማዊ ምክራን ልለግሰላችሁ እወዳለሁ - ካልሰማችሁኝም የራሳችሁ ጉዳይ። እያንዳንድሽ ከጎንሽ ታገኛለሽ፤ አንድዬ እንደሆነ ዘንድሮ ቆርጦ ተነስቷል፤ የሚምርሽ እንዳይመስልሽ። ለፋሲካ የገባች ገረድ ሀሁልጊዜ ፋሲካ ይመስላታል። እንደሚባል ሁልጊዜ ጌትነት የለም ደግሞ። እኛ እንደሆን መከራ ችግሩንም፣ ሞቱንም፣ ስደቱንም፣ ማጣቱንም፣ የቁም ስቅል ወያኔያዊ ግርፋቱንም ለምደነዋልና አይሞቁን አይበርደንም፤ ይልቁናስ ይብላኝ ገንዘብ እንደጉድ ላግበሰበሰላችሁ ወያኔዎች። ሕይወት የሌለው ባዶ ሕንፃና ከጉንፋን የማያስጥል የሀብት ክምችት ደግሞ ከፈጣሪ መቅሰፍት አያድንም።

ቀደም ባለ አንድ ወቅት ለሥራ ጉዳይ ቡርኪናፋሶ ውስጥ ነበርኩ። በኤርትራ ክፍለ ሀገር የወጣቶች ማኅበር ሊቀ መንበር የነበረ አንድ መለሎ ትግሬ ወጣት ሲነግረኝ < ትግሬን ማመን አስቸጋሪ ነው፤ ሻይረሱ (የወያኔነት ማለቱ ነው) በእያንዳንዱ ትግሬ ደም ውስጥ አይጠፋም። ስለዚህ እነሱን መጠንቀቅ ተገቢ ነው፤ ... > ያለው ሁልጊዜና በተለይ አሁን አሁን አይረሳኝም - ያን አባባሉን ሊያፈርስ የሞከረ ጓደኛ ትግሬም እስካሁን አላገኘሁም፤ ብዙ ጓደኞች አሉኝ but almost all of them are sympathetic to TPLF though at times they seem to oppose some of its devastative moves. (እንግሊዝኛ እንዴት ደስ ይላል እባክህን! ባማርኛው ላይ ሸጠሸጥኩት አይደለ?) ከትግሬ አንደበት ያን የመሰለ ቃለ ሕይወት መስማት በወቅቱ እጅግ አስገርሞኝ ነበር። እንዲህ ሲባል ደግሞ ከንፍሮ ጥሬ እንደሚወጣ ሁሉ ከትግሬ መሀልም እንደጌታቸው ረዳ (የኢትዮ-ሰማይ ድረገፅ አዘጋጅ) ዓይነት በፍጹም ኢትዮጵያዊነቱ የሚያምን ትግሬ የለም ማለት እንዳልሆነ በበኩሌ አምናለሁ። በተረፈ ግን ላለመቀያየም እየተባለ በሽፍንፍን <ትግሬ ሳይሆን ወያኔ ነው ሀገር እያጠፋ ያለው> በሚለው አገም ጠቀም አማርኛ የማላምን መሆኔን የምገልጸው በታላቅ ሀዘን ነው - እውነታው እንዲያ በሆነ ዕዳውም ገብስ በሆነልን። ይልቁናስ ላም እሳት ወለደች እንዳትልሰው ፈጃት፣ እንዳትተው ልጇ ሆነባት) ወይም ማት ገማኝ ተብሎ ተቆርጦ አይጣልም) የሚባሉትን ብሂሎች የዘሬን ብተው ያንዘርዘረኝ ከሚለው መጣያ ጋር አፅንዖት ሰጥቼ ላተኩርባቸው እፈልጋለሁ። ከነገሮች አካሄድም እያስተዋልኩት ያለሁት ይሄንኑ ነው። ብዙ እንግዳ ክስተቶችን እየታዘብኩ ያለሁበት ሁኔታ ተፈጥሯል አገዋተይ።

የለየለት ፀረ ወያኔ ነው የምትለው ትግሬ የቁርጥ ቀን ሲመጣ ከወያኔዎች ጋር ሲመሳጠር ታገኛለህ፤ ባንድ በኩል አንተን ለመምሰል እየሞከረ በሌላ ሰበርባራ መንገድ ደግሞ ወያኔን ጠጋግኖ የትግሬውን የበላይነት እንዳስጠበቀና በእግረ መንገድም የሌሎችን የበታችነት እንዳረጋገጠ ለመኖር ሲቋምጥ ታያለህ። እስሰት በለው፤ ከፈለግህም የሌሊት ወፍ ብለህ የሁለት ዓለም ሰው መሆኑን ንገረው - በራሪና አጥቢ፤ እዚህ ሲሉት እዚያ እሚገኝ መሠሪ ፍጡር። ማንን እንመን እንግዲህ?

ጉዳትን ተዘርዘሮ አያልቅም። የሀገሪቱ ምርጥ የጥቅምና የሥልጣን ቦታዎች በምርጠቹ የትግራይ ብሔር አባላት መያዛቸውን፣ ይባስ ብሎም መከላከያንና ደገንነቱን በዋናነት ጨምሮ የብዙ የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች የሥራ ቋንቋ ትግርኛ መሆኑን አሳምሬ አውቃለሁ። አልዋሻችሁም ፤ ለምን እዋሻለሁ? አልሸፋፍንም፤ ለምን እሸፋፍናለሁ? ያበጠ ካለ ይፈንዳ - እናገራለሁ። ከዚህ በላይ ምን እሆናለሁ? ሀገሬስ ከዚህ በላይ ምን ልትሆን ትችላለች? ሁሉም ነገር አልቆበት ሙጣጭ ላይ ለደረሰንበት ዘመን እንደብዙዎች በሰውን አላስከፋም፣ ሰንካላ ሰብብ እውነትን ልረጋግጣት አልፈልግም። ከፈለግህ አንብበኝ ፤ ካሻህም ተወኝ፤ እውነቱ ግን ይሄውና ከዚህም በላይ ነው - እንደወረደ እናገራለሁ - ተከተለኝ።

አፓርይድ ከደቡብ አፍሪካ ሲባረር የፖለቲካ ጥገኝነት የተሰጠው ኢትዮጵያ ውስጥ ነው። ጥገኝነት ሰጪዎቹም ከትግራይ ክፍለ ሀገር የመጡት ወያኔዎች ናቸው። ይህ ኢትዮጵያ ውስጥ የገባው አፓርይድ ከደቡብ አፍሪካው የሚለየው በታሪክ ምናልባት ለመጀመሪያ ጊዜ ጥቁር በጥቁር ላይ ያወጀው ልዩና ታይቶም ሆነ ተሰምቶ የማይታወቅ አፓርይድ መሆኑ ነው። የተለመደው አፓርይድ ነጭ በጥቁር ላይ ያካሄደው የዘር መድሎ ነበር። የኛው ግን ከአፓርይድም የከፋ የጥቁር በጥቁር - ወንድም በወንድሙ ላይ የጣለው አድልዎና መገለል ነው። ይህ ታሪክ ይቅር የማይለው የትግሬዎች በሌሎች ወገኖቻቸው ላይ መንገሥና ያም ያስከተለው ኢኮኖሚያዊ፣ ማኅበራዊ፣ ሥነ ልቦናዊ፣ ወታደራዊ ... ሁለመናዊ ባርነት በየትኛውም የዓለም ክፍል ታይቶ አይታወቅም። በአስተሳሰብ አድማሱ ጠባብ የሆነ ሰው ካሽንፊህ ትሉ በማይተኛ እሳቱ በማያንቀላፋ ሲያል ውስጥ እንዳለህ ቁጠረው - ምሕረት ብሎ ነገር የለም - ዕድሜ ላለፉት ሃያ አንድ ዓመታት የትግሬ አገዛዝ እኛ ኢትዮጵያውያን ለዚህ ህያው ምሥክሮች ነን።

ታማኝ የጠቃቀሳቸው እርሱም እንደጠቆመው አባይን በጭልፋ ዓይነት ነው እንጂ ውስጡ ሲታይ ሌላው ይቅርና የፀሐይ ብርሃንና የምንተነፍሰው አየርም ማግኘታችን ራሱ እንደተአምር ሊቆጠር የሚገባው ነው። [off the record — all animals are equal, but some are more equal than the others. (Animal Farm, George Orwell.) [on the record]ትግራ ሥራ ለመያዝ መግር አይጠበቅበትም፤ ማወቅ አይጠበቅበትም፤ ዲግሪና ዲፕሎም መያዝ አይጠበቅበትም። ዲግሪ መያዝ ካስፈለገውም ሌላ ሰው ለማርለትና ወይም በፎርጅድ ይሠራለትና ወይም በትዕዛዝ ከአንዱ አድርገዎ ከፍተኛ የትምህርት ተቋም ሁሉም ነገር ተሟልቶ ይበጅለትና ወረቀቱ ይሰጠዋል - ሊያውስ እንዲያው ለወጉ እንጂ ተማርክ አልተማርክ ብሎ ማን ሲጠይቀው? የሁለተኛና የሦስተኛ ክፍል ሠርተፊኬት ሳይኖረው ኮሎኔልና ጄኔራል ሆኖ ቢሾም ሕግ አልባው ወያኔ የሚሣነው ነገር ስለሌለ ይቻላል። ጠርዘዋ ባላገር ባንክ ቤት ገብታ በመቶ ሺዎች ስታስገባ ወይም ስታወጣ ብታይ አንተ ምናልባት ማውጫ/ማስገቢያ ቫውቸር ላይ በመጻፍ መተባበር ይኖርብህ እንደሆነ እንጂ ከየት እንዳገኘቸው ብትጠይቅ በሽብርተኝነት ከሰላህ ቃሊቲ ልታወርድህ ትችላለች። ገንዘቡ ሁሉ በነሱው እጅ ነው ጌታዬ። ሥልጣኑ ሁሉ በነሱው እጅ ነው እመቤቴ። ምን ችግር አለ? ለነርሱ የሚበቃው ትግራይነቱ ታማኝነቱ ብቻ ነው - አሁንም ያበጠ ይፈንዳ።

የሀገሪቱ የመሬት ውስጥና የመሬት ላይ ሀብቶችና ጥሪቶች በሙሉ በትግራዎች ለትግራዎች እየታደለ እነሱ በቅንጦትና በቁንጣን ሲጨነቁ ሌላው በርሀብና በሆድ ቁርጠት እያለቀ ነው። ወርቅና የእምነ በረድ ማዕድኑ፣ እርሻውና ፋብሪካው፣ ሆቴልና ቱሪዝሙ፣ ኢምፖርትና ኤክስፖርቱ፣ የትምህርቱ ሴክተርና አግሮ-ኢንዱስትሪው - ምን አለፋህ ሁሉም በነሱ ቁጥጥር ሥር ነው - በቅልውጥ መልክ ካልሆነ በመብት ደረጃ አንተ በኢትዮጵያ ምንም ድርሻ የለህም፤ ካንተ ከሰባተኛው ዜጋ ይልቅ ሕንዱና ፈረንጁ እንደልባቸው የሚንፈላሰሱባት ኢትዮጵያ ተፈጥራለች(ለዶር. ኢንጂነር ቅጣው ሰላምታዬ ባለበት ይድረሰው)፤ አንተም የቀለስካት ጎጆም በላይህ ላይ በግራደር እየፈረሰች ወደላይለት የበረንዳ አዳሪነት እየተሸጋገርህ አይደል ወንድምዬ? የነሱ ቀለሚናዎች የኛን ልደቢያዎች እየተኩ ከሞላ ጎደል ሁሉንም የመንግሥት የሥራ ሴክተሮች በትግራ ለመተካት የተያዘው ዘመቻ ተጠጥሮ ቀጥሏል። በአንድ ሀገር የተለያዩ የትምህርት ፖሊሲ፣ የሥነ ተዋልዶ ፖሊሲ፣ የዕድገትና ልማት እስትራቴጂ፣ የበጀት አመዳደብ፣ የሥልጣን ኮታ፣ የሕገ መንግሥት አንቀጽ፣ የፍትሕ ሥርዓት፣... ተቀርጾ አንዲት ብቸኛ ክልል የተለዩ ትኩረት ስታገኝ (ቢያንስ አገኘች እይተባለ ሲነገር) ሌሎች በብርሃን ፍጥነት የኋሊት እየተሸቀነጠሩ፣ ዜጎቻቸውም በማይምነት ጥቁር አለንጋ እየተገረፉ በዲግሪ ከተመረቁም በኋላ አንዳንዶቹ ትንሽና ትልቁን የ“A,B,C,D” ቅርጽ መለየት ወደማይችሉበት ደረጃ ደርሰውልሃል ወንድሜ ኢትዮጵያዊው! ምን ትላለህ - ኢንሳንና መከላከያን በመሳሰሉ የፀጥታና የሀገር መከላከያ ተቋማት ውስጥ ሌላው ወገን በገዛ ሀገሩ እንደመጸተኛና እንደባዕድ ስለሚቆጠር አንድም የምሥጢር ቦታ በኃላፊነት እንዳይዝ ብቻ ሳይሆን በሥፍራው ዝር እንዳይል በጥብቅ የሚከለክልባቸው መሥሪያ ቤቶች ሞልተውልሃል ወንድማለም! የአደባባይ መሥጢሩን ነው እዚህ እንደአዲስ እየነገርኩህ ያለሁት። ባለህበት በርታልኝ የኔ ውድና ዕንቁ ኢትዮጵያዊ ስደተኛ ወገኔ! ባለሽበት በርቼልኝ የኔ ከርታታ ኢትዮጵያዊት ስደተኛ - ሁሉም ያልፋል።(ዕንባዬ የዚያችን የዐረብ እመቤትሽን ቁጣና የፎቅ መወርወር አያስቀሩልሽም እንጂ እዚች ቦታ ላይ ስደርስ ስቅስቅ ብዬ አልቅሼልሻለሁ - ለኔና ለቤተሰቤም ጭምር። ምን እናድርግ የቤታችን የሲያል ትሎች ዕረፍት ነሱን ፤ እግዚአብሔር ይይላቸው!!!)

መሬቱ ሁሉ ተሸጦ ያለቀው በትግራ ካድሬና ባለሥልጣን ነው። ብሩን ከየት እንደሚያመጡት ወይም እንዴት እንደሚያመርቱት አታውቅም - ግን አምጥተው በከተሞች ሲረጨትና ኑሮውን ሲያሻቅቡት ታያለህ። የሁሉም የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች ኃላፊዎችና ፈላጭ ቆራጮች ትግራዎች ናቸው። አየር መንገድም ሂድ ባንክም ግባ ፖለቲካ እምብዝም በማይመለከተውና ለመንግሥት በማያሰጋው ስፖርት ፌደሬሽንም ሂድ የትም ግባ የትም ውጣ ከትግራ በስተቀር ባለሥልጣን አታይም። የቦርዶች አባላትና ሊቃነ መናብርት ከትግራ ውጪ ብዙም አታገኝም። በምርጥ ትምህርት ቤት የሚማሩ ልጆች የወያኔ ናቸው - አስፋልት ላይ እንደሚፈጭ ጥሬ ተሰጥተው የምታያቸው ደግሞ የሌሎች ልጆች ናቸው። ሥራ ቅድሚያ የሚሰጠው ለትግራ እንዲያም ሲል ለአሽቃባጭና ለአድርባይ ነው። ዐይን የከተማ ቦታ የሚሰጠው ለትግራ ነው - ፈቃድ ሳያስፈልገው ሄዶ ማጠርና ቤት መሥራት ወይም በውድ ዋጋ መቀወርም ይችላል። ጠሩን እንደሰማሽው ሙሉ በሙሉ የተቆጣጠሩት እነሱው ናቸው። ከጋዜጠኝነት አቅም ሳይቀር ለአማራው ክልል የሚመደቡት ከትግራይ ነው - ጨንጎና ጎታን እየፈተሉ ሲገማምዱት በአንደበታቸው ታውቃቸዋለህ። አሁን ባሕር ዳር ላይ አንድ አማራ ጋዜጠኛ ጠፍቶ ነው? በቲቪ የሚቀርበውም ባለሥልጣን ሁሉ 11 ቁጥር ነው። አንተ ምን ቤት ነህ? ምንስ ታመጣለህ? ይህ ሁሉ ታዲያ የአጋጣሚ ነው ወይንስ የንቀት ወይንስ ከሌላው ብሔር የተማረና የዜግነት መብቱም መከበር የሚያስፈልገው ሰው ጠፍቶ ይሆን? ሌሎች ከጥቅምና ከኃላፊነት የሚታገዱት ለወያኔ ፖለቲካ ስለማይታሙ ይሆን? ሌላው ይቅርና የየትምህርት ቤቱን ርዕሰ መምህርና ም/ር/መምህር፣ ዩኒት

ሊደር፣ የየዩኒቨርሲቲውንና ኮሌጁን አመራርና አስተዳደር ብትቃኝ መቶ በመቶ በነሱው እጅ ነው - ልብ አድርግ! ለምሳሌ የአንድ ኮሌጅ ዲን/ፕሬዚዳንት በዘሩ ትግራይ ባይሆን ከነጉ ሻጥ ብሎ እንደወረሰ በርሜል ገሬ ወደተፈለገው አቅጣጫ የሚያሸከረከረው ትግራይ መኖሩን ማወቅ አለብህ፤ ደግሞም በስሞች እንዳትዘናጋ፡- ወርቁ ፈረደ መኮንን ወይም ተሾመ አበበ የሚሉ ስሞችን ብታይ ወይም ገመቹ በዳዳና ጫልቱ ገቤሣ የሚሉ ስሞችን ብትሰማ ትግራይ ሊሆኑ እንደሚችሉ ክፉኛ ጠርጥር - በማስመሰል እንደወያኔ የለምና። ለአሮሞ የትግራይ አሮሞ፣ ለአማራ የትግራይ አማራ፣ ለአፋር የትግራይ አፋር... ማዘጋጀት ለወያኔ በጣም ቀላል ነው - ለሥራው እንደሆነ ጊዜው ሞልቷል። በ22 ዓመታት ውስጥ እንኳን የትግራይ ጉራጌና የትግራይ ፈረንጅም መሥራት ይቻላልና በቋንቋ ተታለህ ልብህን እንዳትሰጥ። ኤርትራዊው በረከት ስምያን ጎንደር ውስጥ ተወልዶ አድጎ በዘሬን ብተው ያንዘርዘረኝ ይሄውና ሕወሓትን ቀጥ አድርጎ ይዞ የለም? የብአዴን አባል ሲሉኝ እንዴት እንደምናደድ ልነግራችሁ አልችልም። ማነው በረከትን ብአዴን ያደረገው? ከሕግ-ካሌና(ሻዕቢያ) ከሕወሓት ጉያ አውጥቶ ለሥልጣን ሲል ትግራውን ሰውዬ አማራ ያደረገው መለስ እንጂ በዘር ሐረግ እንደሆነ የጠራ ኤርትራዊ ነው። እውነትን ለመናገር ስለፈለግሁ እንጂ በረከት አማራ ቀርቶ ሲያሻው ጠጣም ይሁን - ለነገሩ ለካንሰ ጠጣ ልቅም ያለች ቆንጆ ናት!

በግሉ ዘርፍም ከሞላ ጎደል ዋና ዋናው የንግድና የኢኮኖሚ ሴክተር የተያዘው በነሱው ነው። የንግድ ድርጅት በአክሲዮን ልታቋቁም ብትፈልግ ትግራይዎቹን ካላካተትህ አትታመንምና በግድህ ታስገባቸዋለህ፤ በዚያውም ሥራህ ይቀላጠፍልሃል - በሥልክ ብቻ። ቢሮክራሲው የተያዘው በነሱ ስለሆነ የምት መድኃኒት የሚሆን ትግራይ ካልያዝክ ተደፍተህ ትቀራታለህ እንጂ አንድም ነገር አይሳካልህም።

አዲስ አበባ ውስጥ ስትኖር መቀሌ ላይ ያለህ ሊመስልህ ቢችል ጠግቦ የሚዘፍነውና የሚያዘፍነው በመኪናም የሚርመሰመሰው በአብዛኛው የትግራይ ተወላጅ ወርቁ ዘውግ በመሆኑ ብዙም አይገረምህ። ሌላው አፈር እየጋጠ የወያኔ ትግራይ ዊስኪ እየጨለጠና ጮማ እየቆረጠ ያለበት ሁኔታ ተፈጥሮ ነው ያለ ጎይታይ። አንዳንዴ (አንዴ፣ አንዳንዱ) ትግራይ አስተዳደር ብቻ ሳይሆን ጥጋብም አይችልም እንዴ? ብለህ ልታስብ ትችላለህ፤ እውነትህንም ነው። ወንድሜ (አንዳንዶች) ጥጋብ አይችሉም - በፍትህ ማስተዳደርም። እርግጥ ነው በሩቅ ያድርግ እንጂ ጥጋብን ማንም አይችላትም፤ በነሱ ግን የባሰ መስለኝ።

ወያኔዎች ራሳቸው ሕግ ስለሆኑ ከማንኛውም ሕግ በላይ ናቸው። ለአንተ ግን ያለው ሕግ ቢጠብህ ወይ ቢሰፋህ በአንድ አዳር ሌላ አዲስ ሕግ ወጥቶ እንድትቀየሩ ትደረጋለህ። የትግራይን 'all-out' ወረራ ስታይ «በውነት ትግራይ ውስጥ ለቤት ጠባቂነት እንኳ የቀረ ሰው ይኖር ይሆን?» ብለህ ልታስብ ትችላለህ። ለአቅመ ሀገር ወረራ የደረሰ ትግራይ ትግራይ ላይ ተወስኖ የቀረ ላይመስልህም ቢችል ትክክል ነህ። በመሠረቱ ሁሉም ሕዝብ ከትግራይ ተነቅሎ ሊመጣ አይችልም፤ አይጠበቅምም። ነገር ግን ንቃታቸውና ብልጥነታቸው ከአብዛኛው ትግራይ የተሻሉ የትግራይ ልጆች ከዚያች በተፈጥሮ ሀብት እየተመናመነ መሄድ ምክንያት በድርቅ ከተመታች ክፍለ ሀገር እየተወነጨፉ መለስ በፈጠራት መላዋ ኢትዮጵያ በየዘርፉ ተሰግስገው ሞልተውልሃል፤ አንተ ግን በስደት አሣርህን ታያለህ። ቤንሻንጉል ሂድ፣ አፋር ሂድ፣ ደቡብ ሂድ፣ ምሥራቅ ሂድ፣ ምዕራብ ሂድ ሁለት ኢትዮጵያውያን ባሉበት አንድ ወንድሞቹን ለሆዱ ሲል የካደ ትግራይ ታገኛለህ። ሌላውን ጅል ኮንዶም ፊት ለፊት ያደርጉትና በርሱ ቁጥ እየፈሱ አንተን ያሞኙሃል - “ጠቅላይ ሚኒስትር” ኃይለ ማርያምን እንደሚጫወቱበት ዓይነት ማለት ነው።

ይህችንም በድጋሚ ላስታውሱህ፡- (ጥቂቶቹ) ህፍረትና ይሉኝታ ብሎ ነገር አልፈጠረባቸውም፤ ስለነሱ እኛ እያፈርንላቸው በቀጥታዎቻችንና በተቀጥታዎቻችን የጎረጥ እየተያየን አብረን እስካሁን አለን። ይህ ፍርጃ እስከመቼ እንደሚቀጥል በውል ተለይቶ ባይታወቅም የጫሩት እሳት ሀገር ምድሩን እየለበለበ አሁን ድረስ ዘልቋል። የሥሉስ ባዛውር ጸሎት በሠመረ ዕለት ግን ይህ እሳት ወደነሱው ዞሮ አንድ ፈረንጅ በኢሣት የቴሌቪዥን መስኮት ሲናገር እንደሰማሁት ... የሥራቸውን ያገኛሉ የሚል ከግምት ያለፈ እምነት አለኝ። ያኔ ታዲያ ወዮ ለኛ በሉ፤ ቀኑ ቀርቧል። የበረሃ አንበጣ እየበላ ሩስሃ ግቡ፣ መንግሥተ ሰማይ ቀርባለች፣ እያለ ይጮህ የነበረውን መጥምቁ የሐንስን በዚህን ዘመን መጠበቅ የዋህነት ነው። እግዚአብሔር ኃጢአተኞችንም ያናግራልና በምለው ነገር እንዳትዘባብቱ በጎያው እግዚአብሔር ስም አደራችሁን፤ ይልቁንስ በተለቀለቀው ዐውድማ ውስጥ ገብተን ሁላችንም እንደእህል ከመወቃታችን በፊት ልብ ያለው ልብ ይበልና አንድ ነገር ይደረግ። (አይመጣምን ትተሽ ይመጣልን ባሰብሽ) እንደተባለው አንዳች መላ ያለው ወገን ከአሁኑ በባሰ ብዙ ሳይረፍድብንና በሌሎች ሀገራት እንደዘበት የታዘብነው ዕልቂት ሳይከሰት ሥር ለሰደደው ችግራችን ዘዴና ብልሃት እንፈልግለት።

በወያኔ ምልዓት እንድትገረም ጥቂት እውነታዎችን ላክልልህ። ከቀበሌ ጀምሮና እስከላይ ውጣ የምታገኘው ባለሥልጣን በአብዛኛው ትግራይ ነው። በአብዛኛው የምልህ ትግራይ ተቀጣሪ እስኪዘጋጅ ወይም ለማስመሰል ሲባል ብቻ የሚቀጠሩ አንዳንድ ሌላ ምርጫ ያጡ የሌላ ብሔር ድምጽ አልባ አባላት

መኖራቸውን ለመጠቀም እንጂ አዛዥ ናዛዥም የትም ይሁን የት ያው ትግሬ ነው - ይገርምሃል ወንድማለም - የአማራውን ወይም የኦሮሞውን የይስሙላ ሥራ አስኪያጅ ጽዳቷ ወይም ዘበኛው ትግሬ ሲያንቆራጥጠው ብታይ ልዩ አፓርይድ ባለበት ኢትዮጵያ ውስጥ ስለምትገኝ እንዳትደነቅ። ይህን ተናገርክ አልተናገርክ መሬት ላይ የፈጠጠውን እውነት አይለውጠውም። መቀያየም ዱሮ ቀረ እህታለም። የቀብር ጉድጓድ ውስጥ ሆነው እውነትን ብትሸፋፍን ይበልጥ የምትጎዳው አንተ እንጂ ቀባሪህ አይደለም። ቀባሪህም ያንተን ዝምታ ይፈልገዋል - ቀባሪህ ተራው ደርሶ እስኪቀበር ያንተን ፍጹማዊ ታዛዥነት ይሻል። የሚደንቀው ግን ይህን ሥርዓት ባርከውና ቀድሰው የላኩት የዴሞክራሲ ቁንጮ ነን የሚሉን አሜሪካውያን መሆናቸው ነው። ሁሉን ነገር ያውቁታል። ነገር ግን ለምን ይህን መፃጸብ ሥርዓት ከዚያ መፃጸብ ሰውዬ ጋር በኢትዮጵያ ላይ እንዳይነገሡ ሊገባን ያልቻልን ወገኖች ብዙ ነን። ምናልባት የብሔራዊ ስሜቱ በአንጻራዊነት ከሌሎች የተሻለና ሁሉንም አስተባብሮ ፓናክፍሪካኒዝምን ያስፋፋል ብለው የሚፈሩትን አማራንና የኦሮሞዎቻችን ሃይማኖት ከጨዋታ ውጪ ለማድረግ አስበው ከሆነ ተሳስተዋል - የማይጠፋን ለማጥፋት መሞከር ለጊዜው እንጂ እስከወዲያኛው አይሳካም፤ ስትቀብረው የሚፋፋ፣ ስታጠፋው የሚገን፣ ስትገደለው የሚድን፣ ስትበትነው የሚሰባሰብ ነገር መኖሩን ማወቅ ይገባል(በፊዚክስ ትምህርት Matter is neither created nor destructed. የሚል አባባል አለ መሰለኝ፤ አማራም እንደዚያው ነው - አትፈጥረውም አታጠፋውምም፤በቃ! እህል - ለምሳሌ ስንዴ - ካልሞተ እንደማይበዛ ታውቅ የለም?)። ከኢትዮጵያዊነቱ ውጪ አንድም የማንነት መገለጫ የሌለውን አማራ ለማጥፋት ብዙ ዓለም አቀፍ ጥረት ቢደረግም እንኳን ሊጠፋ ሌሎችን እያስተባበረ ሀገሩን በጋራና በእኩልነት ሊያስተዳድር ዝግጅቱን አጠናቅቋል - ይህ ዜና እርግጥ ነው ለክፍታፎቹ ለነመሀመድ የኑስና ስብሃት ነጋ የሚመር ነው። በ80ዎቹ ሚሊዮኖች ለሚቆጠረው ምዝብር ኢትዮጵያዊ ግን ታላቅ የምሥራች ነው። ሊነጋ ሲል መጨላለሙ የነበረ ነው።

[off the record] በልጅነቴ እንዲች ያለች የዘፈን ግጥም እሰማ ነበር፤አሁን ትዝ አለችኝ፡-

*ነግራሽ ነበረ ባጥር ተንጠልጥዬ፤
ትግሬ ውሽማ እንጂ ባል አይሆንም ብዬ።*

[on the record]ጥሩ ነው። ፈጣሪ ለባልነት አጫቸው። አያያዙን ባለማወቃቸው ግን የተሰጣቸውን ዕድል አማሰኑት። አሁን ሥልጣን ከያዙት ውስጥ በርካታዎቹ እንኳን ለባልነት ለውሽምነትም እማይሆኑ መሆናቸውን በገሃድ አረጋገጡ። እነሱንና መሰል ደቀ መዛሙርታቸውን አስተካክሎ ሰው እስኪሆኑ ድረስ እግዚአብሔር በምን ሂደት ውስጥ ሊያሳልፋቸው እንደሚችል ከመገመት ውጪ እርግጡን ማወቅ ያስቸግራል፡ ፡ የሚያሳዝኑኝ - ቫይረሱ ሊኖርባቸው ወይ ላይኖርባቸው ቢችልም - እንደለዘብተኞቹ ሁቱዎች እየሆነ ባለው ሁሉ ቅስጣቸው የሚሰበረውና በሌሎች ወንድሞቻቸው ስቃይና እንግልት አንጀታቸው እየተላወሰ ያሉ ትግሬዎች ናቸው። እነዚህኞቹ ባለገለና ትግሬዎች - ከነዚህም ውስጥ የተወሰኑት ከዚያ አስጠሊታ የዘር አሽክላ ነጻ ይሆናሉ ብዬ ልገምት ባልፈልግም - በወንድሞቻቸውና ወንድሞቻችን ሊሆኑ በሚጠበቅባቸው ወራሪ ትግሬዎች የአማራዊነት ጠባይ ሳያፍሩ አይቀሩም ብዬ እገምታለሁ።

ደግነቱ ዋናው ቀባሪህን ፈጣሪ አይቀጡ ቅጣት ቀጥቶ የደግ አመድ አድርጎልሃል - ሊያውም ሁለቱን የዲያቢሎስ ከፍተኛ የልዑካን ቡድን መሪዎችን በአንድ ጥይት አነጣጥሮ በመረምረም ማርታቸውን በአንዴ ነው ያፈረሰው፤ ከእንግዲህ የሕንዱም ሆነ የሱዳኑ አይሠራም - ከአናቱ ተበርቁሷልና። ከአናት የተበደሰ ትብታብ ዳግመኛ አያቆጠቁጥም፤ ለተወሰኑ ጥቂት ጊዜያት በስሙ እየነገዱ ሊቆዩ ይችላሉ እንጂ ሃቲማቸው አልቋል። አስይጣኛቸው አይሆኑ ሆኖ ፈራርሶ ወደማይቀርበት የሲያል ዓለም ነጉድል። አሁን የሙት መንፈሱ በኮልኮሌዎቹ አማካይነት እየተመላለሰ አስቸገረን እንጂ የሉሲፈር ወኪል የነበረው መለስ እንደሆነ በውርጃ እንደጠፋ ሽል በዕኩይ ምግባር የበከተና በደም የሕዝብ ዕንባ የፈራረሰ በድኑ ይኑርበት አይኑርበት በማይታወቅ ሁኔታ በሚጠላትና ብዙዎች የወያኔ ትግሬዎች በሚጠየፏት ከፊል ኢትዮጵያዊት ባንዴራ ተሸፍኖ መቅ ወርዷል(መለስ እንደማይጸድቅ ትልቅ ግምት አለኝ - ግምት ነው እንግዲህ፤ ያውም ትልቅ!) - መለስ ከጸደቀ ጽድቅና ኩነኔ ከናካቴው የሉም ማለት ነው። በዚያም ላይ አፈራርሷት የፈረሰው የቅድስት ድንግልን ሀገር፣ ሀገረ ኢትዮጵያን በመሆኑ ፈጣሪ በዚያ ላይ አይቀልድም የሚል ፅኑ እምነት አለኝ። እግዚአብሔር የተመሰገነ ይሁን። በመሠረቱ በማንም ሞት የመደሰት ፍላጎት የለኝም - በርሱም ሞት ያን ያህል አልተደሰትኩም - My words might seem oxymoronic, nonetheless, I cannot hide the fact that I had a mixed feeling between happiness and sorrow, for the reason(s) I never knew then, of course, when I heard his inevitably long-awaited death. በዋናነት ግና በፈጣሪ ፍርድ አልተደሰትኩም ብል መዋሸት ይሆንብኛል። የፈጣሪን ፍርድ ማድነቅ ደግሞ ተገቢ ነው። በመጨረሻው መጨረሻ ላይ በቅርብ ለሚጠበቀው ሊወጡት ፈጽሞውን ለማይቻላቸው የመከራ ሕይወት የዳረጋቸው (አንዳንድ) ትግሬና ሌሎች ወገኖቻችንም በመለስ ሞት በከባድ ሁኔታ ሊያዝኑና የፖለቲካውን አጥብበው (የሀዘኑን ምኅዳር) ያን ያህል

ሊለጥሙት ባልተገባ ነበር የሚል አስተያየት አለኝ። ሰውዬው ላይመለስ ሦስትና አራት በሽሎንንና ገናሌን የመሳሰሉ ትላልቅ ወንዞችን ሊገድብ የሚችል ገንዘብ በሀዘን ሰበብ እየመዘበሩና ምስሉን እየሰቀሉ ያሉ ባለሥልጣናትም ከዚህ ያልተገባ ምግባራቸው ሊቆጠቡ በተገባቸው ነበር - በሞቱ ከእሥራታቸው ነጻ ሊወጡ ይጠበቅባቸው ነበርና። በነገራችን ላይ ጊዜው ሲደርስ የመለስ አፅም ካለበት ወጥቶ ለፍርድ ቤቀርብ ደስ እንደሚለኝ ልገልጥ እወዳለሁ። መለስ በአነጋገሩም በድርጊቱም ሰው ስለመሆኑ በቂ ማስረጃ ትቶ ስላላለፈ ለሰው ልጅ በሞቱም በሕይወቱም የሚገባው ክብር ለርሱ የሚገባ አይደለምና በአነጋገሪ ሃሳብ አይግባችሁ፤ የመለስ ስብዕና የተረጋገጠው በአሻንጉሊቶቹና በነሱዛን ራይስ የዐይጥ ምሥክር ድንቢጥ የጥቅም ወይም የዐይን ፍቅር ተጋሪዎቹ ዘንድ ብቻ ነው። መለስ በአካል ሳይሆን በምግባር ሰው አለመሆኑን ለመገንዘብ ከፍ ሲል የጠቀሰኩትን አመክንዮ አስታውሱልኝ።

አንድዬ ውሎ ይግባ እንጂ ገና ብዙ ያሳየናል። ሌሎቹንም እንደዚያው ሊቀጣ ወረፋ አሲዞልሃል። አሁን ልትማረር ትችላለህ። ነገር ግን የማታ ማታ ፈጣሪህ ይክስሃል። በሰው ደግሞ ብዙም አትተማመን። ሰው ያው ሰው ነው፤ ዱሮውንም «ሁለት እግራ» ይባላል - የሰውን በቃሉ አለመገኘትና አለመታመን ለማጠየቅ። ከሰው የሆነ የሰው ነው። ፈጣሪ ያልታከለበት የሰዎች ጥረት ለተጨማሪ አበሳ ይዳርግህ ይሆናል እንጂ እምብዝም አይጠቅምህም። ከፈጣሪ ያልተላከ ከሰይጣን እንደተላከ ይቆጠራል። የሰይጣንን ልዑካን ደግሞ እስኪያንገሸግሽን አየናቸው - የፈጣሪን ሚና ወስደው እስከመመለክ የደረሱ፤ ከነጭርሱ የካዱና ያስካዱ ሆነው የተገኙ፤ እንዲሁም ሃይማኖት የሚባል የሌላቸው መሆናቸውን በይፋ ያወጁ መሪዎችን አስተናግደን የጭራቅ ብሬ ባገራችን የፖለቲካ መድረክ ሲርመሰመስ ታዘበናል፤ ከአሁን በኋላ የሚመጣው ከእስካሁኖቹ የተለዩ መሆን አለበት። ወደፈጣሪ ግን ከአንገት ሳይሆን ከአንጀት ልንመለስ ይገባናል።

ሌሎች ባለወር ተራ ነን ባዮችም በመቶዎች የሰግብግብነትና የሥልጣን ጥም ማርኪያ አጥሮች ውስጥ ታጭቀውና ላለመደግመጥና ላለመግባባት ምለው ተገዝተው ይሄውና ለሌላ ዙር ስቃይና እንግልት ሊያመቻቹህ በሚመስል መንገድ ሲደልቱ እነሱ እንኳን ባቅማቸው - ገና በላም አለኝ በሰማይ - እርስ በርሳቸው እየተራከቱና እየተጣሉም አይደል? ስንት ቦታ የተከፋፈሉ መሰለህ! አዎ፤ እባብ የልቡን አይቶ እግሩን ነሳው እንዲሉ ነው ነገሩ። ከነዚህ የሕይወት ገጠመኝና ዕድሜ ከማያስተምራቸው ገልቱ ኅምቱዎች መካከል አንዳቸውም እንኳ የሚጠቅሙህ ቢሆኑ ኖሮ ነጻነትህ እስካሁን አይቆይብህም ነበር። እንግዲያውስ ፈጣሪ የራሱን ሰው እስኪያዘጋጅ ታገስ። የራሱ ጊዜ ሲደርስ፤ የራሱን ሰዎች ሲያዘጋጅ ግን በየትኛውም ጎራ የሚገኙ እነዚህን አልቅትና መሻገሮች፤ በተለይም እነኚህን አንበጣና ተምሾች እንደጠስ አብንኖ ያስወግድልሃል - የምልህ እውነት ነው ወገኔ - ብቻ በርትተህ ጸልይ፤ ከመጥፎ ሥራም ተቆጠብ፤ ራስህን ፈትሽ፤ ብዙ፤ እጅግ ብዙ የምታስተካክላቸው ነገሮች አሉ፤ ፍቅር ሸሽታሃለች - ሀሰተኝነት በደጅህ ተንሠራፍቷል፤ እያለህ እንደሌለህ ሆነሃል - በሥጋም በመንፈስም። ብዛትህ የአካል እንጂ የመንፈስ ልሂቅነትን አልጨመረም። ሆኖምነትና ዘረኝነት ጎልውናህን እየሰረበሩት ናቸው። ሆን ተብሎ የተዘራብህ ማይምነትና የሞራል ዝቅጠት እያኮሰሙ ከሰውነት ተራ ሊያወጣህ ተቃርቧልና በቶሎ ተመለስ - እንስተካከል ወገን። አስቸጋሪ እንግዳ ተዘቅዝቆ ይተኛል ይባላል። ተዘቅዝቅን እየጸለይን ፈጣሪ ሊሰማን ተቸገረ። የኛን የቤት ሥራ ከሠራን ግን ፈጣሪ በኛ ላይ አንዲትም ቀን የሚጨክን ልብ የለውም - አሁን ግን ምናችንን አይቶ ይድረስልን? ጠፍተናል እኮ! አልጠፋንም ብለን ልንዋሽ አይገባም።

እነዚህ ወያኔዎች እንኳን ለፈጣሪ ለሰውም የሚከብዱ ሆነው እንዳልሆነ ተገንዘብ። በፍጹም። አሁን ለምሳሌ በቤተ መንግሥት ማን አለ? ማንም! ማን ነው ሀገሪቱን እያስተዳደረ ያለው? ማንም! ከመጠነኛ ወንጀሎች በስተቀር የሀገሪቱ ዜጎች በአንጻራዊ ሁኔታ ሰላም ውለው ወደየቤታቸው የሚገቡት በማን ጠባቂነት ይመስልሃል? በማንም! ፖሊሱ ራሱ በዘረፋ ተግባር በሚሠማራባት ሀገር፤ ባለሥልጣኑ ሁሉ በገንዘብ ፍቅር በተለከፈባት ሀገር፤ ፍርድ ቤት በሌለባት ሀገር፤ ፍትሕ በጠፋባት ሀገር... ዜጎች በማን ጠባቂነት ወጥተው የሚገቡ ይመስልሃል? በማንም! ማን ነው ታዲያ የሀገሪቱን እስትንፋስ ውሎ እንዲያድር እያደረገ ያለው? ከፈጣሪ በስተቀር ማንም! እናስ? ነገን ለማየት ከክፉ ሥራ ተቆጥበንና እውነትን ተገን አድርገን በትግስት እንኑር፤ ሁሉም ያልፋል። ሁሉንም በቅርብ ታያለህ። የጠገበ የሚራብ አይመስለውም። የተራብም የሚጠግብ አይመስለውም። ሁለቱ ግን ተወራራሽና ተፈራራቂም ናቸው - አንዱ በሌላኛው ማኅፀን ውስጥ ይኖራል፤ ጊዜው ሲደርስ ግን ግዘፍ ነስቶ ይወጣና አዲሱ ሽነት ነገሩንና ቀዳሚውን አስወግዶ የራሱን ተራ ይረከባል። የጠገበ ይራባል፤ የተራብም ይጠግባል። ግን ለሁሉም ጊዜ አለው - የሎሚ ተራ ተራም ጉዳይ ነው። እና እነዚህ እከካቸውን በኢትዮጵያ ሕዝብ ሀብትና ንብረት ያራገፉና እንደ መሻገር ያበጡ የወያኔ ትግሬዎች እንደፊኛ የሚፈነዳቡት - እንደ እምቧይ የሚፈርጡበት ዘመን በመቃረቡ ሃሄት አድርገው። እዩኝ እዩኝ ያለ ደብቁኝ ደብቁኝ ይላል ትል የለም በብሂልህ? ታዲያ ምን አዲስ ነገር አየህ? ዘመን ሲያዘም የሚከሰተውን ጉድ ታያለህ። በዚህ ድራማ ውስጥ እየተሳተፉ ለሚገኙ ትግሬዎች ግን እዘን። ወዮ ለነሱ! ወዮ ለኛ! ወዮ

ላማጭ ለረማጭ! ወዮ ለዚያች ቀን! አማራ ሆኖ መፈጠር ያስጨነቀውንና ራስን ያስረገመውን ያህል ትግሬ ሆኖ መፈጠር ዕጥፍ ድርብ የሚያስጨንቅበትና እንደኢየብ ዕለተ ፍጥረትን የሚያስረግም ዘመን በቅርብ ይመጣል። ዛሬ ስንሻው ስሙን ወደ ሐጎስነት የለወጠውን ያህል ነገ ጎይቶምና አብረኸት ወደ ዘበርጋና ሻሸቱ ይለውጣሉ - ሊያውም ጊዜ ካለን። ዛሬ የመለስን ፎቶ ለታይታና ለማስመሰል እንደአሸንክታብ በደረት ኪስና በቦርሣ ያልያዙትን ያህል፣ እንደሮናልዶ ምስል በመኪና ውስጥ ያልለጠፉትን ያህል፣ በቤት ውስጥ እንደሰዕል ማርያም በሚያምር ፍሬም ያልሰቀሉትን ያህል - ያ ጊዜ ሲመጣ እንደጴጥሮስ ፣ ይህን የምትሉትን ሰው ካለዛሬ አላውቀውም፣ የሚባልበት የነጻነት ዘመን ሊወለድ የቀረው ጊዜ እጅግ በጣም አጭር ነው። ዛሬ ወዶና ፈቅዶ ሳይሆን ለማስመሰልና አካባቢን ለመመሳሰል ብሎ የትግርኛ ዘፈንን የሞባይል የጥሪ ድምፅ የሚያደርግ ኢ-ትግሬ ዜጋ ጅላጅል አድራጎቱን የሚኮንንበት ጊዜ እየመጣ ነው (በነገራችን ላይ የኔ ሞባይል መጥሪያ ብዙውን ጊዜ የትግርኛ ኢንስትሩመንታል ነው - ምርጫዬ ስለሆነ!)። የምነግርህ ያዋጁን በጆሮ ያህል ነው፤ ነገር አላብዛብህ። በቸር ያገናኘን።

ኅሊናው ለታወረ የእውነት ብርሃንን፣ አንጎሉ በሞራ ለተሸፈነ መገለጥን፣ ልቡ በገንዘብና በሀብት ፍትወት ለናወዘ መፍትሔ ሥራዩን አንድዬ እንዲያዝለት እየተመኘሁ ... የዛሬዋን <አጭር> ጠማር አበቃሁ።

በእግዚአብሔር ኃይል ኢትዮጵያ በክብር ትነሣለች!

Finale

“No one has the right to choose from which ethnic group she/he should be born; being Tigrian or Amhara by birth is not a matter of choice, it is rather mere coincidence naturally favored by environmental and societal phenomena.”

‘Anonymous’

Source: ---

They think because they hold us in their infernal chains of slavery, that we wish to be white[Tigrian?], or of their color[ethnic group?]-but they are dreadfully deceived—we wish to be just as it pleased our Creator to have made us.

David Walker (1785 - 1830)

Our dehumanization of the Negro then is indivisible from our dehumanization of ourselves: the loss of our own identity is the price we pay for our annulment of his.

James Baldwin (1924 - 1987)

I’m really not such an idiot that I don’t realize that if a man calls me a nigger, it’s his fault the first time, but mine if he has the opportunity to do it again.

Nella Larsen (1891 - 1964)

To like an individual because he’s black[Tigrian] is just as insulting as to dislike him because he isn’t white[Amhara — (take care of ill-conceived connotations!).]

Attributed to E. E. Cummings (1894 - 1962)

Socrates said he was not an Athenian or a Greek, but a citizen of the world.

Plutarch (46? - 120?)

Our nation is moving towards two societies, one black[non-Tigrian], one white[Tigrian]-separate and unequal.

Otto Kerner, Jr. (1908 - 1976)

Source: M. Encarta, 2009 ed., suggestive additions in brackets are mine.

Racism is the lowest, most crudely primitive form of collectivism. It is the notion of ascribing moral, social or political significance to a man's genetic lineage—the notion that a man's intellectual and characterological traits are produced and transmitted by his internal body chemistry. Which means, in practice, that a man is to be judged, not by his own character and actions, but by the characters and actions of a collective of ancestors.

Source: The Virtue of Selfishness, Ayn Rand